

Mod Forslagets første Paragrafer havde man ikke noget Væsentligt at indvende; naar undtages det alt Anførte, at Forslaget burde indskrænkes saaledes, at det kun tillod Tiendeyderne at forlange Afløsningen. Dog fandt man det rigtigt, at der udtykkelig i § 3 ved Beregningen af Ildseens aarlige Vengeværdis blev fastsat, at det saakaldte Dymaal, hvor Tienden hidtil var ydet in natura, ikke skulde tages med, og at der i § 6 blev særlig fremhævet de vigtigste Hensyn, der maatte tages ved Ansættelsen til Venge af de Forpligtelser, der hvile paa Eiendomsretten til Kirkeiendene. Endvidere mente man, at Staten, naar selve Tienden bortfaldd, burde give Afslid paa de Skatter og Afgifter, den havde paalagt den. Vel vidste man, at det aarlige Beløb deraf var omtrent 125,000 Rd. (jfr. Statsrevisionens Betænkning over Statsregnskabet for 1869—70 S. 38); men dette Offer maatte Staten bringe for at lette Gjættensførelsen af en saa almenyttig Foranstaltning. Skjondt Gud ikke var uden Betænkelse ved Opgivelsen af en saa betydelig fast Statsindtægt, for hvilken Erstatning da maatte stilles tilveje gennem andre Skattemidler, troede han dog at kunne indvillige heri, naar Skattens Eftergivelse blev et virksomt Middel til Tiendefølsningens Fremme derved, at den kom de afsløsende Tiendeydere til Gode og sølgelig medtoges under Beregningen af de Tiendeejerne paahvilende Forpligtelser. Flertallets øvrige Medlemmer antog derimod, (under Forudsætning af at dets Erstatnings-Beregning iøvrigt blev fulgt), at den burde tilfalde Tiendeejerne, af hvem Skatterne jo hidtil vare krævede. Maaske kunde det endog være rigtigt strax fra den Tid, Loven traadte i Kraft, og indtil den kom til Anvendelse paa det enkelte Tiendebeløb, at samle og henlægge de her omhandlede Skatteleb til en egen Drifts- og Reservefond for en af Staten oprettet og styret Laanebank, ved hvis Mellemkomst den hele Tiendefølsning kunde fremmes.

Derimod fremtraadte der en større og meget væsentlig Forskjellighed i Ansættelserne ved § 7, der omhandler Reglerne for fastsættelsen af Erstatningens Beløb. Gud fastholdt Forslagets Bestemmelser; men de øvrige Medlem-

mer fandt, at den foreslaaede Beregningsmaaade var for gunstig for Tiendeejerne og for ubillig mod Tiendeyderne og derfor heller ikke kunde føre til Maalet, en endelig Afløsning af det hele Forhold. De bestyrkedes end mere heri ved den ringe Anvendelse, den foran omhandlede Lov af 25de Marts 1871 hidtil har fundet. Disse Medlemmer finde, at Tiendefølsningerne nærmest maatte sammenholdes med de ældre Hartkornskatter, og at Afløsningen af dem derfor bør ske efter lignende Regler som dem, hvorefter Udjevningen af Hartkornskattepligten fandt Sted ved Loven af 20de Juni 1850, idet det ikke kan gjøres nogen Forskel, at Udjevningen af Skattepligten der ske ved at paalægge det hidtil privilegerede Hartkorn det dertil fornødne aarlige Beløb mod Erstatning for den paalagte Byrde, medens Ligheden her tænkes tilvejebragt ved Afløsning af selve Byrden. Som bekjendt fastsattes Erstatningen i hin Lov til det femtendobbelte Beløb af det aarlige Paalæg for de Hartkornseiere, hvis Skattepligtelse var betinget af, at der til Hovedgaarden vedblev at høre 200 Tdr. Hartkorn, og til det tyvedobbelte Beløb for dem, med hvem det ikke var Tilfældet, og denne Erstatning blev ikke udbetalt kontant, men i 4 pCt. Statsobligationer, som ikke bleve amortiserede. Flertallet kan ikke se rettere, end at man her bør gaa frem paa lignende Maaade ved at udstede 4 pCt. Obligationer for det Tyvedobbelte af Tiendens aarlige Gjættensfølsningsværdi; men disse Obligationer til Tiende-Ejerne ville jo ikke komme til at hvile paa Staten, men paa Tiendeyderne og det med samme fortrinlige Panteret, som tilkommer selve Tiendebeløbet. De ville derved ikke alene høre til Landets sikreste Værdipapirer; men deres Handelsværdi vil omtrent pari Kurs kunde yderligere betrygges ved en aarlig Amortisation, som kunde foregaa derved, at man paalagde de hidtilværende Tiendeydere aarlig at udrede foruden den 4 pCt.s Rente Afdrag paa 1 eller 2 pCt. efter eget Valg, hvorved den hele Tiendefølsning vilde være afbetalt i henholdsvis 41 eller 28 Aar. Det vilde da vistnok være rigtigt, i Lighed med hvad Tilfældet har været i andre Lande, at oprette en Laanebank under Statens Styrelse, som af Tiende-